Nr. 18 Sibiiu, Marţi 14/26 Februarie 1884. *Anul XXXII*

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL
Pentru Sibiiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl
Pentru **străinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se inapoiază.

INSERŢIUNILE
Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentr fie-care publicare.

Sibiiu, 13 Februariu, 1884.

În capitala Ungariei atenţiunea generală este îndreptată asupra alianţei opositiunei din casa de sus cu cea din casa de jos. Şi aceasta nu fără cuvênt, căci sûntem în faţa unei fapte necunoscute încă până acuma în viaţa mai nouă a constituţionalismului Ungariei. Gruparea casei magnaţilor după partide, şi pactarea acesteia cu casa de jos, eată două lucruri, de cari n'am mai auţit până acuma, şi cu cari merită sĕ ne ocupăm, căci nu sûnt fără de însemnătate.

E caracteristică figura ce ne dau persoanele, cari stau în fruntea acestei noue grupări. Lângă liberalul profesor dela universitatea din Budapesta Desideriu Szilágyi, magnatul cu oficii înalte din altă epocă Georgiu Apponyi. In cealaltă parte a portretului revoluţionariul de odinioară Pulszky braţ la braţ cu cel mai incarnat ultrmontan, contele Zichy, carele de facto după moartea lui Czyráky, conduce partida catolică în casa de sus. In adevĕr curioasă grupă, şi decât ea numai situaţiunea actuală ne pare mai curioasă. Ţicerea străbună: *„Quot capita, tot sensus“* nici odată nu s'a putut aplica mai nimerit, ca şi la grupa politică de mai sus.

Câte persoane, atâtea direcţiuni, tendenţe politice pentru viitoriu. Scopul cel mai de aproape le este tutorora comun, buctarea guvernului actual, şi aceasta este, ceia ce i-a unit la acţiune comună.

Pe lângă scopul indigitat ni se pun în vedere şi mijloacele cu cari e a se realisa scopul. Aceste ar fi sĕ fie viitoarele alegeri. Planul [illegible] uşor se poate realisa. Înalta aristocraţie dispune de averi însemnate, prin cari poate influinţa în mod însemnat asupra alegĕtorilor, influinţa clerului catolic încă e mare, şi dacă la aceste două vom mai adauge şi agitaţiunea antisemitică atât de lăţită în Ungaria putem conta la resultate însemnate.

Ţiarele din capitală şi cele din Viena discută cu mare foc această nouă aliantă. „Neue freie Presse“ din Viena ţice, că miscarea aceasta a opositiunei din casa de sus şi cea de jos e cu atât mai caracteristică, cu cât şi naţionalităţile încep a se prepara pentru fiitoarele alegeri, şi că iniţiativa o au făcut românii din Transilvania. Liniştea prefăcută cu care întimpină regimul aceste mişcări nici decum nu e a se considera ca încredere prea mare în forţele propri, ci mai mult ca tactică spre a nu-şi trada slăbiciunea, ca contrariul sĕ se poată orienta. E foarte probabil că în faţa aristocraţiei din opositiune în frunte cu contele Zichy se va pune o partidă de aristocraţi tot atât de însemnată sub conducerea lui Andrássy. Această partidă a aristocraţilor secundată de puternicul şi disciplinatul apărat administrativ va susţinea lupta.

Astfel sûnt grupate partidele în Ungaria şi aşteaptă cu sete disolvarea dietei, care va urma probabil prin luna lui Maiu.

În toată afacerea cu noua partidă de aristocraţi şi iesuiţi, revoluţionari şi liberali, partea cea mai bună este lipsa totală de programă politică. Aceasta e de tot natural, căci formarea unei asemenea grupe politice cu bărbaţi de diferite colorituri e posibilă numai prelângă programă nedecisă, şi aceasta ne face sĕ vedem în întreagă afacerea numai animosităţi şi pasiuni.

La genesa aceastei noue partide politice au contribuit mai mulţi factori. Projectul de căsătorie dintre creştini şi evrei a deschis calea percursă până la stadiul de astăţi. Catolicismul a dat mâna cu feudalismul şi din ele două s'au ales maioritatea în casa magnaţiior la prima pertractare a citatului project. Projectul se presentează a doua oară şi guvernul îşi comandă toţi comiţii supremi la votare. Catolicii şi feudalii îşi aduc aliaţi din Anstria şi formaază earăşi maioritatea.

Conducĕtorul catolicilor de pe atunci tavernicul Ungariei Czirráky, vice-presidentul casei magnaţilor, a încetat din viaţă. Perderea se simte mai tare în tabera catolicilor. Immediat după moartea lui la propunerea ministrului president Tisza se denumesce de vicepresident al casei magnaţilor cel mai aprig luptătoriu pentru [illegible] vay. Denumirea aceasta a desgropat vechia rivalitate între catolici şi protestanţi. Stadiul cel din urmă este alianţa de care fù vorba.

Sûntem curioşi a vedè odată şi programa acestei partide. Ea va vărsa oare-care lumină în încurcătura politică de aţi, din care nu ne-a scos nici „Timoleon“ nici „Antimoleon,“ şi nu va fi fără urmări nici în ce privesce gruparea politică de acuma, care e basată numai pe favoruri personale. Conservatismul în Ungaria nu şi a mai ridicat glasul din anii patruţeci începênd, ear liberalismul a degenerat în esclusivism şi şovinism desmăţat. Toate instituţiunile patriei sûnt puse la dispositiunea a câtor-va patrioţi moderni, cari conduşi de macsima *„ubi bene ibi patria“* aţi sûnt maghiari cu maghiarii, mane austriaci cu austriacii, poimâne poleci cu polecii. Sûntem curioşi a le vedè programa, dar tare ne temem că în loc de principii sĕnătoase vom întâlni numai persoane, în locul şovinismului sub mască de liberalism vom întâlni şovinism sub masca conservatismului făurit de catolicism şi feudalism. Care e mai periculos pentru noi, nu o spunem, dar cum că nici unul nu ne voesce binele aceasta o vĕdem cu ochii. Desideriu Szilagyi se raţimă pe „Pesti Napló“ care între fanatici e cel mai fanatic, şi tot acolo e secundat de contele Apponyi. Pulszky vorbesce prin rostul ţiariului „Neues Pester-Journal,“ şi acesta avênd natura de jidan pândesce ocasiunea unde poate vâna în turbure, contele Zichy face apoteose în „Magyar Korona“ care e mai ultramontană, şi mai papistă ca papa însuşi. Cu câteva cuvinte situaţia viitoare e: Feudalismul şi ultramontanismul de odinioară dirigiat de judaismul omnipotent de astăţi. Acesta e prospectul cel mai proaspĕt.

Roma Italienilor şi Roma Papilor.

În momentul, când Russia face încercările cele mai serioase pentru a se apropia de vechiul seu aliat, de Germania, se observă în Vatican o miscare neobicinuită. Politica Romei clericale s'a distins pururea prin tactul, precauţiunea, desteritatea şi prevederea diplomaţilor sei. Această diplomaţie rutinată şi tenace nu se înfrânge nici în urma celor mai grele desastre, ci acomodânduse împregiurărilor reale se retrage din câmpul deschis de luptă şi lucră pe căi subversive, într'ascuns, până ce i se dă de nou ocasiune a păşi earăşi pe faţă cu pretensiunile sale anticuate.

Se scie, că Pio Nono rupsese mai toate legătura apriga, intrasigent şi neaplecat la concesiuni în paguba suveranităţii papale, aşa precum se desvoltase ea în teoriile jesuitice. Succesorul seu, actualul pontefice, om mai calm, calculator şi inspirat de idea de a restabili vechile raporturi între Vatican şi dinastii a inaugurat o politică de împăcare, care a urmărit'o consecuent şi nestrămutat până astăţi. Numai Italia era a priori eschisă din combinaţiunile sale de împăcare. Cu toată natura sa cea calmă actualul pontefice a acceptat necondiţionat ficţiunea de „prisonier în Vatican“ şi a observat atitudinea predecesorului seu în cestiunea cu Italia. *Tolerari non posse* — acesta a fost respunsul permanent la ori ce încercare de a împăca Roma naţională cu Roma clericală, pe basa relaţiunilor de stat actuale. Stând astfel lucrul diplomaţia Vaticanului a cercat împăciuirea mai ântâiu cu celelalte state, ca la cas de reuşire sĕ facă o pressiune concentrică asupra regatului italian în favorul prerogativelor papale. Mai ântâiu privirile agere ale papei Leo s'au îndreptat asupra Germaniei, unde

---

FOIŢA.

CLAUDIU

de

Victor Hugo, 1836.

(Inche'ere.)

„Această boală, dumneavoastră o trataţi rĕu. Studiaţi-o mai bine. Legile ce faceţi — când le faceţi — nu sûnt de cât paliative şi ecspediente. Jumĕtate din codicele dumnea-voastră este rutină, cea l'altă jumĕtate empirism. In fie-care era o cuaterisare ce cangreniza rana; — pedeapsă nebună! care pecetluia şi ţintuia crima pe criminal pentru toată viaţa lui; care făcea din criminal şi crimă doui amici tovareşi, doui inseparabili!... Puşcăria este o visicătoare absurdă, care produce resorburi, făcênd rana şi mai rea. Pedeapsa cu moarte este o amputaţie barbară.

„Aşa dar, în fiecare, puşcărie, pedeapsă cu moarte: trei lucruri care sĕ ţin unnl de altul. Aţi suprimat înfierarea; de sunteţi logici, suprimaţi restul. Fierul roşu, ghiuleaua de picioare şi satîrul, erau cele trei părţi ale unui silogism. Aţi luat fierul roşu; ghiuloaua şi satîrul numai au înţeles. Farinace era atroce, dar el nu era absurd.

„Desfaceţi din închieeturi această scară vechîe schioapă de crime şi de pedepse, şi prefaceţi codicele, prefaceţi temniţele, prefaceţi judecătorii. Puneţi legile pe urmela moravurilor.

„Domnilor! se taie prea multe capete pe fiecare an în Frarcia. Pentru că sûnteţi pe drum de a face economii, faceţi economii în această parte. Pentra că sûnteţi în vorbă de a suprima, suprimaţi călăul. Cu solda celor 80 de călăi ai Dv, veţi plăti şease sute de dascăli

„Gândiţi-vĕ la masa poporului. Scoli pentru oameni. Sciţi că Francia este una din ţerile Europei unde sûnt mai puţin locuitori cari sĕ scie sĕ cetească? Cum!... Elveţia scie sĕ cetească, Belgia scie sĕ cetească, Danemarca scie sĕ cetească, Grecia scie sĕ cetească, Irlanda scie sĕ cetească, şi Francia nu scie sĕ cetească!!... Ruşine!

Mergeţi prin puşcării. Chiemaţi în jurul dumneavoastră pe toţi osândiţii. Cercetaţi unul câte unul pe toţi aceşti osândiţi ai legei omenesci. Incalculaţi clinaţiunea tuturor acestor profiluri, pipăiţi toate aceste crainuri. Fie-care din aceşti oameni căţuţi are dedesubtul seu tipul lui bestial; pare că fie-care din ei este punctul de intersecţiune a cutărei sau a cutări specii animale cu omenirea. Iată lupul sĕlbatec, iată pisica, iată maimuţa, iată vulturul, iată hiena. Deci cea dintâiu vină a acestor capete rĕu conformate, este a naturei, fără îndoială; cea de a doua a educaţiunei. Natura a făcut rĕu conturul, educaţiunea a desvoltat reu conturul. Intoarceţi-ve îngrigirile în partea aceasta. O bună educaţiune poporului. Desvoltaţi pe cât se poate mai bine aceste capete nenorocite, pentru ca inteligenţa ce este înăuntru sĕ poată încolţi şi cresce. Naţiunile au craniul bine sau rĕu făcut, după instituţiunile lor. Roma şi Grecia avea fruntea lată. Deschideţi cât veţi putea mai mult unghiul facial al poporului.

„Când Francia va sci sĕ cetească, nu lăsaţi fără direcţiune această inteligenţă ce veţi fi desvoltat. Asta ar fi o altă neorânduială. Ignoranţa preţuesce mai mult de cât sciinţa cea rea. Nu. Aduceţi-ve aminte că este o carte mai filosofică de cât Cumetrul Mateiu, mai populară de cât Constituţionalul, mai vecĕnică de cât Charta din 1830. Este Sfânta Scriptură. Şi aici, un cuvênt de esplicaţiune. Ori ce aţi face, soartea marei mulţimi, a multitudinei, a majorităţei, va fi dea pururea relativ sĕracă, nenorocită şi tristă. Ei (mulţimei), lucrul cel greu; ei, sarcine de împins; ei, sarcine de tras, sarcine de purtat. Examinaţi această cumpĕnă: toate bucuriile în tipsia bogatului, toate ticăloşiile în tipsia seracului. Cele două părţi nu sûnt oare neegale? cumpăna nu trebue oare sĕ se aplece, şi cu dênsa Statul? Şi acum, în lotul seracului, în tipsia miseriilor, aruncaţi certudinea unui viitoriu ceresc, aruncaţi năsuinţa unei

clerul catolic se simţea tare asuprit prin mĕsurile escepţionale ce le provocase lupta pentru cult. Încercările de a restabilì pacea cu Germania au ajuns la stagnaţiune, ba s'au zădărnicit chiar, după cum se vede din evoluţiunile cele mai noue ale politicei papale. Visita principelui clironom german în Roma a risipit şi cele din urmă ilusiuni ale clericalilor.

Statul italian se întăresce din ce în ce mai tare. De concesiuni nu poate se mai fie vorbă. Ba diplomaţii regatului au început a păşì agresiv cu neîmpăcaţii sei adversari clericali. Prima agresiune s'a arĕtat în lovitura ce a dato potestatea lumească congregaţiunei de propaganda fide, prin convertirea bunurilor ei în rentă de stat. Această mĕsură nu este o spoliare, cum se trimbiţă în lumea largă, pentrucă proprietariul a rĕmas tot cel vechiu, congregaţiunea, numai titlul s'a modificat. Adevĕrat, că convertirea a adus fiscului italian o dobêndă de 30 percente, însĕ aceasta neînsemnată dobândă nu este spoliaţiune, ci un câştig resultat din operaţiunea conversiunei.

Dar Curia romană se simte lovită în atributele suveranităţii sale, în caracterul cosmopolitic al instituţiunilor sale, şi de aceea a dat un ţipet de dorere. Ea a protestat nu contra părţii financiare ci contra părţii politice a acestei mĕsuri prin o notă adresată tuturor nunţielor, în care arată, că sentinţa curţii de cassaţiune din Roma vatemă aşeţĕmintele cele mai sacre ale bisericei şi privesce lumea întreagă. Nici propaganda nici papalitatea nu este institut italian ci internaţional şi legile italiene n'au drept sĕ decidă asupra lor. Această mĕsură vatemă legea de garanţiă, puterea spirituală a papei şi-l împedecă în eserciţiul puterei sale.

Guvernul italian *sua sponte* a respuns la acest protest prin unele instrucţiuni ce le a dat ambasadorilor, arătând apriat şi respicat, că congregaţiunea de propaganda fide e supusă la legile civile ale statului italian şi declară neadmisibilă ori ce ingerenţă străină în justiţia Italiei.

Protestul Vaticanului nu va afla nici un ecou la guvernele străine. De aceea mănia clericalilor e mare şi aprigă. Aceasta e şi lucru esplicabil, pentru că congregaţiunea de propaganda fide e cel mai vechiu, mai bogat şi mai de influinţă institut catolic cu caracter eminent universal. E o potere de credincioşilor. Venitele acestui institut întrec resursele unui regat mic. Deci Curia nu poate suferì o ingerinţă togma în atributele celui mai eminent factor al politicei sale.

Spre a paralisa această judecată a forului civil papa se arată aplecat a strămuta congregaţiunea în străinătate şi a înfiinţa centrale în London, Paris, Viena, Bombay şi într'o cetate din America de Nord. Prin aceasta împărţire se asigură legatele sau donaţiunile ce se vor face în viitoriu propagandei. Curia vrea se-şi resbune asupra guvernului italian şi prin alte represalii.

Din acest motiv se esplică şi tonul cel conciliant, cu care s'a adresat Curia cătră Francia în altă notă, în care începe a linguşì pe francezi cu reînprospetarea serviţielor ce le a făcut clerul catolic Franciei şi vice versa. Le vorbesce francezilor *de gesta dei per Francos* şi le stimulează vanitatea naţională. De sigur politica Vaticanului făcênd o diversiune în mişcările sale politice vrea sĕ lovească de odată şi pe Italia şi pe Germania.

Dar pare-ni-se că Roma clericală nu va mai fi în stare sĕ dea amerinţărilor sale şi o espresiune pregnantă prin fapte. Punctul de culminaţiune a trecut şi în urmă ori ce suiş are şi coboriş, ori ce înălţare şi cădere.

---

fericiri vecinice, aruncaţi raiul, contra greutate măreaţă! Dumneavoastră veţi restabilì echilibrul. Partea sĕracului este atunci tot aşa de bogată ca şi partea bogatului. Eată ce scia Isus, care scia mai mult decât Voltaire.

„Daţi poporului, care lucrează şi suferă; daţi poporului — pentru care lumea aceasta este rea — credinţa într'o lume mai bună făcută pentru dênsul. El va fi liniscit, el va fi răbdător. Răbdarea este acoperişul speranţei.

„Aşa dar, semănaţi satele cu Evanghelie. O biblie pentru fie-care bordeiu. Fie care carte şi fiecare rând, sĕ producă amêndouĕ un lucrător moral.

„Capul omului din popor, eată cestiunea. Acest cap este plin de germeni trebuincioşi. Pentru al coace şi al face bun, întrebuinţaţi tot ce e mai luminat şi mai temperat în virtute. Cutare, care a asasinat pe drumul cel mare, ar fi fost cel mai escelent servitor al cetăţei, de era bine călăuzit. Acest cap al omului poporului, cultivaţi-l, priviţi-l, udaţi-l fecundaţi-l, luminaţil moralisaţil întrebuinţaţi-l; dumnea-voastră nu veţi mai avea nevoie sĕ'l tăeţi“.

Brăila 10 Septemvre 1880. „Adevĕrul.“

Revista politică.

Sibiiu, 10 Februarie 1884.

Mĕsurile escepţionale luate de guvernul din Cislaithania au ajuns la desbatere în casa seniorilor şi după cum se vede din semnele de până acum vor fi aprobate fără mult sgomot.

Principele de coroană Rudolf în luna lui Aprile va intreprinde o călĕtorie în orient. La 15/27 Aprile principele şi principesa vor fi oaspeţii curtei regale din Bucuresci.

Serbia — după cum se ḑice — începe a se consolida sub noul guvern. Despre programa acestuia nu se scie încă nimica. Se dă cu socoteala, că el se va apropia încâtva de radicali şi astfel cu un pas vor fi mai aproape de curentul domnitoriu in sferele de jos.

Rusia face cuceriri mari fără ascuţişul sabiei. Se vede că greşala dela San Stefano sau reparat cu dobêndă. Deodată cu renoirea alianţei celor trei împĕraţi, pe basa carea s'a făcut crâncenul rĕsboiu din 1877/78 telegraful ne aduce scirea, că Rusia a făcut mari cuceriri în Merw. Început lucrul încă la 1858 prin cuceriri în Turchestan, s'a continuat prin ocuparea porturilor pe Marea caspică, străbaterea în Caucas până la munţii Hiodac în presma Afghanistanului. Aici collidează interesele Angliei pentru posesiunea Indiei cu setea de cucerire a ruşilor. Când va isbucnì rĕsboiul, el va fi crunt, căci mari sûnt interesele din ambele părţi.

La programele române.

Dela anul nou începênd s'a înmulţit numĕrul ḑiarelor române încă cu unul. Cetitorii ḑiariului nostru sciu că în Budapesta apare un nou ḑiariu românesc, „Viitoriul“, care şi a pus de problemă a rumpe cu tactica unor ḑiare românesci de până acuma, şi a vorbi şi la inimă, dar totodată şi la raţiune. Findcă o asemenea ţintă deamnă poate strica popularitatea celor ce dau cu măciuca în lună, o parte mare a ḑiaristicei noastre la luat la goană, încă de când era numai embrion. [illegible] apucată, şi scrie cu multă chipzueală articli meniţi a clarifica situaţiunea.

Ca se cunoască şi publicul nostru metodul de cugetare al celor dela „Viitorul“ reproducem la locul acesta un articlu din Nr. 19 al „Viitoriului,“ intitulat *„La programele române.“* Din partea noastră nu adaugem nimica. Publicul cetitoriu 'şi va face însuşi comentările, fie-care după dispositiunea sa individuală. Credem că cu chipul acesta nu superăm nici pe unul, nici pe altul: nu lăudăm nici defaimăm dupăcum ne taie capul, ci dăm ocasiune cetitoriului a vedè lucrurile nefalsificate: nu preocupăm pre nimenea, nu impunem vederile noastre, căci nu este lucru mai primejdios, ca şi intoleranţa faţă cu ideile şi vederile altora. Eată ce ḑice „Viitoriul“:

„Un popor mai setos pentru cultură, învĕţămênt şi progres nu cunoascem, ca pre poporul român. Abia a căḑut murii redicaţi de sistema feudală, şi junimea română a alergat cu gloata la institutele de învĕţămênt pentru ca sĕ suplinească, ceea ce s'a negligat secoli întregi. În anul 1848 era un episcop tiner şi luminat în Sibiiu, care avênd o cultură distinsă, câstigată în parte chiar în sinul familiei din care s'a născut, şi în societăţile din Viena şi Pesta unde şi-a petrecut tinereţele, — era chiemat prin posiţiunea sa inaltă sĕ dea direcţiune bisericei şi poporului român.

Afară de el mai era episcopul din Blaş, Lemenyi, care dispunea de mijloace materiali de ajuns, pentru ca sĕ poată împlini lacunele cele mai simţite în cultura Românilor şi a bisericei sale.

Pe lângă ei erau numai teologii din seminarie, junimea de bună speranţă, care ardea de simţul libertăţii şi a culturei. Câţiva amploiaţi subalterni scrietori pe lângă tabla reg. din Tirgul Mureşului.

La Oradea episcopul Erdelyi, cu canonicii sei, alumneul (internatul) studenţilor, şi gimnasiul din Beiuş era de unde se respândea lumina în părţile Ungariei.

Atâta era totul, când a venit preste capetele noastre marile evenimente din anul 1848. Mai erau doue foi, una a lui T. Cipariu în Blaş şi alta alui G. Bariţ în Braşov, ca sĕ fim esacţi, sĕ le amintim şi pe aceste prime organe de publicitate a românilor. Dar nici ele nu erau orientate de ajuns, şi nu putea se dea direcţiune hotărită poporului român.

Lupta încinsă de seculi între cercurile din Viena şi cele din Pojon, respective din Pesta, era în fer-bere, şi degeneră tot mai tare încât sguduia temeliile ţĕrii şi a monarchiei.

Fie-care parte luptătorie umblă prin ţeară după adicti. În miḑlocul turburărilor erupte a avut loc în 3/15 Maiu adunarea din Blaş care s'a pronunciat pentru cercurile din Viena.

S'a format un feliu de programă naţională după impregiurările agitate de atunci. Şi unii Românî ţin şi astăḑi, că aceasta programa ar fi bună şi în timpul de acuma. Dar de atunci în coace multe şi mari evenimente a trecut preste capetele noastre şi ale monarchiei. Duşmănia dintre Ungaria şi Austria a dispărut. Românii dar se află încă dela 1861 dar mai vêrtos dela 1867 încoace inaintea unei situaţiuni noue. Împăcăţinnea din 1867 a întărit monarchia în intru şi in afară şi sistema de astăḑi este deja inchegată.

Eată pentru ce nu e corespunḑĕtoare programa din Blaş, făcută la sunetul armelor, şi în preseara unui teribil resbel civil.

Evenimentele au şters şi urma lucrărilor dietei din Sibiiu şi Cluş. Şi înzadar ar voì cineva sĕ reimprospeteze astăḑi starea timpurilor de atunci care era provisorie, când între regimul vienez şi naţiunea ungară era o neinţelegere.

Programele din aceste timpuri ori cât ar mai ţinè cineva la memoria lor istorică astăḑi — după părerea noastră — nu ne pot conduce la bine, decât poate numai la desastru.

Prin urmare nici pronuciamentul din Blaş nici conclusiunile din Mercuria ori cele din Sibiiu publicate şi într'un memorand, ce enumeră lucrurile politice cunoscute de toţi în ordine cronologică, nu pot forma programa Românilor în timpul de astăḑi.

Cine crede, că dualismul se poate surpa prin români; cine crede că autonomia Transilvaniei se poate recâstiga prin pasivitatea românilor, — acela — se înţelege — are detorinţa convicţiunilor sale sĕ ţină la aceste programe şi concluse şi mai departe.

Noi nu credem în valoarea acestor programe, ba credem din contră că aceste sûnt astăḑi lucruri invechite în istoria omenimei. Şi prin aceasta diferim noi de passivistii români. Credinţa noastră, convicţiunile noastre produc această diferenţă şi nici decât gradul mai puţin de iubire şi consideraţiune pentru bunăstarea poporului român.

Credem că prin programele şi manierele vechi ce nu corespund situaţiunei în care ne aflăm, putem fi numai dăunoşi intereselor române.

De aceea s'a format programa publicată în numĕrul prim a foaiei acesteia despre care avem convicţiunea că este mai corespunḑĕtoare timpului în care trăim. Credem că interesele noastre de esistenţă naţională prin ea le asigurăm cari interese sunt legate cu binele patriei şi a monarchiei.

Avem convicţiunea, că patriotismul şi simţul de dreptate al Românilor va fi considerat de cercurile mai inalte a ţĕrii, cari vreu se vadă popoarele odată mulţămite şi linistite. Nu vom cere însĕ nici odată plăcerea şovinismului maghiar ori român. Pe oamenii cari dorm şi visează nu-i vom turbura în visurile lor frumoase. Faptele reali însĕ credem că i vor descepta şi pe ei: când odată vor vede: că pe români nime nu-i poate desnaţionalisa nici pe unguri „valachisa“.

Este acest şiovinism una marfă eftină, ce s'a născut încă dela anii 1840 şi câţiva, fără ca sĕ fie putut produce până astăḑi alt ceva decât disgust şi greaţă el este un terorism al elementelor radicali, cari nu pot figura altfel, decât numai pentru escentrităţi. La unguri e cultivat de câţiva renegaţi speculanţi şi „jurnalisti ingeniosi“, cari fac tîrg bun cu foile lor la publicul de slabă credinţă. La români şiovinistii sûnt, cari cred în invierea lucrilor moarte şi ţin la programe neesecutabile, bune de material de petrecere pentru şiovinistii magiari ca se sparie publicul cu ele şi se aţiţe pe unguri în capul poporului român ce muncesce, luptă şi 'şi implinesce toate datorinţele sale cu credinţă şi loialitate.

Prin urmare la formarea ţinutei şi programei noastre nu am putut lua de basă larma ce o fac pe toată ḑiua şiovinistii prin foile lor sensaţionali in realitate însĕ foarte petrecătoare şi ridiculoase.

Am luat de basa situaţiunei politica în care ne aflăm, legile de astăḑi; bunăvoinţa Monarchului şi a cercurilor politice ce o au pentru poporul român, care nu poate fie nici stirpit, nici ignorat; pentru că el este o temeliă sănĕtoasă a monarchiei şi a patriei.

S.

„Cea mai nouă modă politică“.

(Urmare.)

Cine ne va apĕra, întreabă Timoleon îngrigiat, când doue mase atât de colosale, Rusia şi Germania, cu care stăm în nemijlocită atingere, se vor resto-

golì asupra noastră? Ele ne vor copleşì chiar prin greutatea lor, noi vom devenì obiect de pradă şi împărţire...

Slavismul, esceptând pe Slavii din Austria şi pe Croaţi, stă acum pe loc, dar el numai se odichnesce, stă numai pitulat pentru ca sĕ se intindă cu atât mai departe. Russia se organisează, îşi reglează finanţele, pentru a realisa visul lui Fadiev: o jumĕtate de milion cavalerie şi o armată de doue milioane. Rusia are destui oameni în impărăţia sa de 80 milioane de locuitori, până acum i-au lipsit banii. Şi resursele Rusiei sûnt nesecate, numai abisul corupţiunei e mai adênc decât acele resurse. Dacă (Russia) va sci se astupe abisul şi se dechidă resursele sale, ea va fi o putere îngrozitoare. Puterea nihilismului nu trebue sĕ o esagerăm, ea nu va apĕra Europa occidentală. Dacă Russia va sci sĕ se organiseze va devenì o putere mai teribilă decât a fost a Turcilor în epoca lor de strălucire. Şi oare noi în faţa unei asemenea puteri sĕ punem o Ungariă subminată de certele de partidă şi sguduită în puterea sa internă? Mohaciul slavic ar fi mai funest de cum a fost cel turcesc. Sĕ nu creadă cineva că turburările interne, complicate cu luptele naţionalităţilor, n'ar putea sĕ ne paraliseze. Croaţia a fost de curând în rescoală formală. Dincolo de Dunăre poate sĕ isbucnească o rescoală armată, dacă Croaţii vor asculta de radicalii maghiarofagi. Naţionalităţile de dincoace de Drava nu se miscă acum pentru că simţesc apĕsarea unei mâni puternice şi ţin statul maghiar de tare şi compact, ba chiar şi pentrucă patriotismul — şi aceasta e un lucru înbucurător — face progrese între naţionalităţi. Astădi avem earăşi Români şi Sêrbi patrioţi: Slovaci am avut totdeuna. Noi credem, că maioritatea naţionalităţilor noastre este cu credinţă, şi compusă din fii adevĕraţi ai patriei maghiare. Dar agitatorii pot se foloseasca cu succes încurcăturile interne. Şi ce se va întêmplă, dacă agitaţiunea dacoromână şi panslavistă se va arunca asupra statului unguresc desbinat? Rassa maghiară formează maioritatea absolută numai în 29 de comitate (nu oraşe) precând naţionalitatea română singură formează majoritatea absolută în 19 comitate, în patru comitate ea trece peste 90, în trei peste 80 de procente. Naţionalitatea slovacă formează în 9 comitate maioritatea şi în patru (Arva, Liptau, Trencin, şi Sohl) se aproapiă de 100 procente. Cu alte cuvinte: Naţionalitatea română şi slovacă cuprind la olaltă un teritoriu egal cu acela ce-l ocupă rasa genetică maghiară. Şi tot mai remâne naţionalitatea ruteană, care are maioritatea absolută în trei comitate. În alte 12 comitate nu este nici o naţionalitate în maioritate absolută, dar rasa maghiară se află în minoritate relativă. În contra pericului ce zace în aceste cifre nici o împărţire a cercurilor electorale nu dă siguranţă, dacă odată agitatorii vor putea sumuţa massele cele mari ale naţionalităţilor în contra statului maghiar slăbit.

Rassa maghiară uninduse cu oraşele şi cu germanismul ar putea asigura maghiarismului o majoritate parlamentară însemnată chiar şi într'un timp critic. Şi aşa nu o va păţì ca germanii din Austria. Dar cât de uşor ar putea 80 sau fie şi numai 50 de deputaţi ai naţionalităţilor sĕ altereze ecuilibrul partidelor, ba chiar şi al parlamentarismului maghiar! Şi frecările naţionalităţilor cum ar nimicì soliditatea, ba chiar şi puterea de apărare a ţĕrei. Cugetarea la viitoriul ţerei sĕ reţină pe fie care dela un pas funest care ar putea prăvălì Ungaria în prăpastia încurcăturilor interne.

După ce ni a zugrăvit pe părete năluca „Mohaciului slavic, Timoleon îşi îndreaptă atacurile sale înveninate contra episcopilor (catolici) şi a magnaţilor. Luând drept basă posesiunea clerului de o întindere de 128 mile pătrate — pseudonimul autor constată că episcopii catolici au contribuit foarte puţin sau mai nimic pentru scopurile naţionale maghiare. La fundarea academiei de sciinţe, a museului naţional prelaţii au dat sume de tot neînsemnate. Ba n'au contribuit nici chiar pentru ciangăi sau pentru monumeutul sântului Stefan. (Va urma).

Ucigaşii lui George Májláth justificaţi.

I. Ţiua publicării sentinţii.

Drama cea îngrozitoare de omor din primăvara anului trecut a ajuns la actul din urmă. Sentenţa judecătorească s'a aprobat de înaltul monarch şi ucigaşii au trebuit sĕ-şi ia pedeapsa meritată. Monarchul nu a aflat demn pe nici unul dintre delincuenţi de înalta Sa graţiă, ci a dat curs liber justiţiei.

Sentenţa aprobată de Majestatea Sa Regele li s'a publicat ucigaşilor Vineri dimineaţa. Un public numĕros şi din clasele mai de frunte ale capitalei se îmbulţia mai ântâiu pe strade, apoi în sala judecătorească pentru a asculta sentenţa. Pe la 7 oare dim. membrii tribunalului întră în sală şi presidiul dispune sĕ se aducă acusaţii. Interesul publicului cresce şi în urmă se preface într'o curiositate febrilă. Un murmur surd străbate prin sală, când deodată uşa se deschide şi delincuenţii întră încungiuraţi de o escortă înarmată. Întâiu Spanka, după el Pitély şi în urmă Berecz: toţi trei în haina mohorîtă a temniţelor. Publicul îşi pironise privirile sale curioase asupra fisionomiei acestor criminalişti perduţi. Spanga, care prin mărturisirea sinceră a fărădelegei sale şi prin căinţa adevĕrată îşi uşorase consciinţa, aştepta cu resignaţiune smerită şi adêncă sĕ şi ia pedeapsa meritată.

Berecz, autorul intelectual al omorului, acela, care tăgăduia de moarte complicitatea sa, era gata la ori ce; o iritaţiune îl agita în întru, pre care cu greu se silea se o stăpênească; fisionomia sa însĕ nu trăda prin nici o mişcare vifor ul ce-i agita sufletul. El arunca nesce priviri reci şi esaminătoare asupra publicului. Pitély sta cufundat într'o apatie desperată.

Se cetesce sentenţa Publicul privesce cu deosebire la Berecz. Toată lumea credea, că acest acusat va face remonstrări sgomotoase, însĕ el fără a presimţì soartea ce-l ascepta asculta sentinţa în linisce, cu capul ridicat şi cu mânile întoarse la spate. Atitudinea acestui pĕcătos împietrit esprima o încăpăţinare ironică şi faţa sa era rece şi liniscită ca o statuă de marmură.

Se cetesc motivele. Lui Spanga şi Pitély nu mult le pasă de motivele sentinţei, Berecz îşi pierde pe un moment liniscea şi 'şi şterge sudorile de pe faţă. Apoi se reculege şi ascultă mai departe cu mare atenţiune.

Sentenţa cunoscută e: moarte prin streang. Presidiul tribunalului cu glas înalt comunică timpul şi ordinea, în care se vor spânţura ucigaşii: Sâmbătă în 23/11 Februarie dimineaţa la 7 oare în temniţa din strada Kerepeşiană, şi anume mai intâiu Spanga, apoi Pitely şi în urmă Berecz.

Presidiul le spune apoi delincuenţilor că n'au ce mai aştepta decât sĕ apeleze la graţia dţească şi sĕ se pregătească cu toată seriositatea de moarte. Spre acest scop le recomândă sĕ primească cu bunavoinţă pe preoţii designaţi deja.

După acestea Berecz vrea sĕ vorbească, el ţice că e nevinovat si vrea sĕ critice motivele, însĕ presidiul îl întrerupe reflectându'l că nu mai are nici un drept de a mai vorbì, decât sĕ-şi esprime poate vre-o dorinţă ultimă.

Cu aceste pertractarea s'a terminat şi delincuenţii fură escortaţi din sală.

Apĕrătoriul lui Berecz adv. Győrffy a adresat Majestăţii sale o depeşe implorând graţie pentru clientul seu din motivele tablei reg. care 'l condemnase numai la 15 ani temniţă grea.

Vineri, în ţiua publicării sentinţei, după escortarea delincuenţilor din localul tribunalului, advocatul Györffy la dorinţa lui Berecz s'a dus cu muma şi cu cele douĕ surori ale acestuia în temniţa din strada kerepeşiană. Berecz a primit visita mumei şi a surorilor sale la aparenţă liniscit, dar când dênsele se aruncară suspinând greu în braţele lui, lacrămile i înundară faţa cea pălită. Sorusa cea mai tinĕră, nemăritată, în vêrstă de 18 ani, se văiera şi tânguia amar, aşa încât a trebuit se o ducă alţii din localul de jale, unde abia s'a putut reîntoarce după un interval mai îndelungat.

Muma lui Berecz mângăia plângênd pe nefericitul seu fiu ţicêndu-i sĕ se pregătească de calea cea grea în care merge. Berecz i respunse, că este nevinovat, că n'a meritat pedeapsa de moarte, că este o victimă, un martir. „Nu mĕ plângeţi, adause Berecz, şi mângăiaţivĕ cu cugetul, că am murit nevinovat. Pe mine m'au nimicit acei blăstĕmaţi şi judecătorii încă au voit perirea mea.“

Preotul Degen care e dat ca asistent spiritual lui Berecz, e uimit de atitudinea liniscită a acestuia. Pe adv. Győrffy l'a primit Berecz cu manifestări de recunoscinţă ca pe unicul scutitor în nenorocirea sa. Berecz a susţinut şi faţă cu Győrffy că este nevinovat şi întrebându-l acesta despre cele ce voia se mai ţică înaintea tribunalul după publicarea sentenţei şi cetirea motivelor el a respuns că voia sĕ dovedească că sûnt false datele şi faptele pe basa cărora e judecat la moarte. În urmă apărătorul i dă deslușirea că e puţină speranţă de agraţiare ci se fie gata de moarte. Ceilalţi doi delincuenţi n'au dorit visite.

II. Ţiua spânţurărei.

Sâmbătă la 7 oare dimineaţa cam la 150 de oameni stau jur împregiurul furcilor. Se deschide uşa prinsonierilor, li se dau jos cătuşele de fer şi fiescecare îşi părăsesce chiliuţa pentru totdeauna. Spanga liniscit şi frânt trupesce şi sufletesce. Asemenea şi Pitély. Singur Berecz şi scutură capul şi face afront în faţa furcilor. Pe fiecare l'a aşeţat sub pociumpul, de care era sĕ spânţure preste câteva minute. Li s'a mai cetit încă odată sentinţa. După acestea judecătoriul i-a dat procurorului, acesta hoheriului.

Mai întâiu a luat la rênd pe Spanga. Şi el în conscienţa vinovăţiei sale când se urcă pe trepte plângênd a pronunţat cuvintele: „Ertare dela familia Mailath şi dela domnii de faţă“ atunci hoheriul i-a aruncat ghilţul în gât. Obrazul lui Spanga mai întâi s'a roşit ca sângele, apoi a început a se învineţì şi îngâlbeni. Atunci hoheriul i-a pus mâna pe faţă, i-a sters lacrimile din ochi cu năframa sa cea albă şi ca lumea se nu vadă sbuciumările l'a acoperit cu nisce scânduri.

Acuma a venit Pitély la rênd, cu care încă s'a lucrat ca şi cu Spanga. Pe urmă au spânţurat pe inaşul lui Mailàth Berecz, care se jura necontenit că e nevinovat. Sub furci a mai strigat: *„Afurisiţi se fie cei ce m'a judecat“*. Atunci ca se nu se mai auţă vorbele lui, au început cătanele a bate dobele. Preste 20 de minute trei oameni cu vieaţă deveniră trei trupuri moarte.

Scene sângeroase a trecut pre dinaintea ochilor nostri. În seclul nostru toate au luat avênt spre umanitate. Doară vom ajunge şi noi timpurile când se va cassa şi la noi pedeapsa de moarte, şi astfel vom putè constata un nou pas spre civilisaţiune şi umanitate.

Varietăţi.

* (Necrolog). Inmormêntarea Mariei Oniţ vĕduvită prot. Bădilă s'a făcut Duminecă la 3 oare. Ca preoţi au funcţionat P, Zacharie Boiu prot. şi asesor cons. P. Protopr. Simeon Popescu, Petru Simtion şi Georgiu Bobeş. Cântările funebrale le-au esecutat elevii seminariului Andreian sub conducerea P. Dumitru Cunţan, prof. de cântări.

După stropire cadavrul fù petrecut la biserica din Poarta turnului, unde s'a cântat prohodul. Cuvêntarea funebrală o a rostit P. Prot. Z. Boiu.

Un public foarte numĕros şi ales a petrecut pe repausata la locul de odichnă!

Repausata a fost model de mamă, bunică iubitoare şi matroană cu rari calităţi sufletesci; calităţi nobile cari insuflă respect şi ne revoacă în memorie ţilele din trecut fĕrite de falsa civilisaţiune modernă.

Fie-i ţĕrîna uşoară şi memoria eternă.

Sub decursul prohodului tare ne-au bătut la urechi unele neologisme şi novisări întrebuinţate de cătră preoţii, cări au funcţionat. Fără a atinge câtu şi de puţin în merit cestiunea îndreptăţirei neologismelor şi a novisărilor în ritul nostru, observăm că — după cunoscinţele noastre modificarea ritului cade în competenţa altora — şi nu este dat fie-căruia a face neologisme, după cum îl taie capul. Aceasta procedură are triste urmări, când ea se urmăresce de oameni, cari din respect faţă cu posiţia lor, sûnt aplecaţi a pretinde, ca cei inferiori sĕ-i imiteze. Cu chipul acesta vom ajunge în doaga fraţilor gr. cat.!

* (Necrolog.) Venerabilul par. gr. or. din Cara, Ioan Moldovan, după ce a păstorit cu zel şi devotament biserica lui încredinţată în decurs de 33 de ani, a reposat în etate de 63 de ani la 11 Faur s. v. Moartea sa o deplâng jalnicii sĕi fii şi fiice: Ioan cu soţia sa Rosalia Moldovan; Anania cl. a III Simion fost ped. a. I şi Rebeca Moldovan; Maria măr. Szabo.

* (Omor). Victimele de Joia trecută, despre cari făcurăm amintire în Nr de Sâmbătă, fură inmormêntate în cimiteriul militar de aici. O mulţime de oameni i-a petrecut până la locul de odichnă.

Poliţia urmăresce pre făptuitori. S'au făcut multe arestări şi investigaţiunea ulterioară poate va constata totul. Până acum nu scim nimica cu positivitate. Vom urmărì casul cu atenţiune şi nu vom întârţia a informa publicul cetitoriu despre diferitele fase ale acestei investigaţiuni.

(Mijloc de cură.) Tuturor câţi sufer de **epilepsie, convulsiuni** (sgârciuri) şi de **nervi** le putem recomânda un metod renumit în lumea întreagă, recunoscut de cele mai înalte autorităţi medicinice, aşa ţicênd minunatul metod de cură al dlui profesor Dr. Albert, în Paris, place du Trône, 6; deci fie-care bolnav sĕ se adreseze cu deplină încredere la susnumitul şi mulţi şi vor dobêndì sănătatea, deşi au desperat deja de a o mai reavè. În casa dlui profesor toţi cei ce sufer de nervi vor afla locuinţă linistită, cei lipsiţi de mijloace vor fi consideraţi; cum am înţeles din isvor sigur, preţurile capitalei universale Paris sûnt relativ foarte eftine. Tractament şi prin corespondenţă, dacă se va trimite istoricul detaiat al boalei. Trebue sĕ mai observăm, că dl profesor Dr. Albert va pretinde onorar numai după ce se vor vedea resultatele curei.

Loterie

Sâmbătă în 23 Februarie 1884.

Viena:	90	64	12	56	6
Timişoara:	41	67	11	73	7

Bursa de Viena şi Pesta.

Din 21 Februarie n. 1884.

	Viena	*B-pesta*
Renta de aur ung. de 6%	121.75	121.60
Renta de aur ung. de 4%	90.30	90.39
Galbin	5.71	5.69
Napoleon	9.61	9.60
London (pepolita de trei luni)	121.50	121.50

Nr. 14. [273] 2—3

CONCURS.

În sensul ven. ordinaţiuni consistoriale din 13 Decemvre 1883 Nr 4309 B. se escrie concurs pentru ocuparea postului de capelan lângă neputinciosul şi bătrânul preot Iacob Tărchilă din Şeica mare, parochie de a 3-a clasa în protopresbiteratul gr. or. al Mediaşului, cu terminul de 30 ḑile dela 1-a publicare.

Emolumentele:

a) Cuartir liber cu edificiile necesarie asigurat din partea parochului.

b) Toate venitele stolare unde va servì capelanul computate cu 50 fl. v. a.

c) O leafă asigurată din partea parochului Iacob Trănchilă de 150 fl. v. a. pe tot anul.

d) O soarte de lemne din pădurea comunală computată cu 10 fl. v. a.

Concurenţii înstruindu-şi concursele în inţelesul legilor vor avè înainte de espirarea terminului a şi le aşterne subscrisului oficiu protopresbiteral.

Mediaş, în 20 Ianuariu 1884.

Cu impreună inţelegerea respectivului comitet bisericesc.

Dionisiu Chendi,
adm. protopresb.

Nr. 4. [675] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea parochiei vacante gr. or. de clasa III din Săcel (Andrasfaléu rom.) în protopresbiteratul Têrnavei superioare, se deschide concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare în „Tel. Rom."

Emolumentele sûnt:

1. Casă parochială corespunḑătoare cu grădină de legumi.

2. Edificiile necesare pentru economiă corespunḑătoare.

3. 8 jugere pământ arătoriu şi fênaţ.

4. 65 de ferdeli cucuruz sfărmit şi 35 ferdeli ovĕs.

5. Stola usuată computată în bani gata 50 fl. v. a.

Concurenţii au de a-şi aşterne cererile conform legilor din vigoare la oficiul protopresbiteral al tractului Têrnavei superioare în terminul indicat mai sus.

Alma, 21 Ianuarie 1884.

În conţelegere cu comitetul parochial gr. or.

Ioan Almăşan,
protopresbiter.

Nr. 117. [672] 2—3

CONCURS.

Ne concurând nimenea, în urma concursului publicat pe basa resoluţiunei Preaveneratului Consistoriu archidiecesan ddto 4 August 1883 Nr. 2350 B. la postul de paroch, în parochia vacantă de clasa a III. Bodogaia inferioară cu filiile Fiatfaléu şi Uisechel, protopresbiteratul gr. or. al Sighişorei; prin acesta se escrie concurs nou, cu terminul de 30 de ḑile dela prima publicare în „Telegraful Român."

Emolumentele sûnt:

1. Casă parochială, cu grădină de legumi şi pomet, pentru îndeplinirea edificatelor economice, cari lipsesc în present, s'au făcut disposiţiunile necesarie.

2. Folosirea a cinci dărabe de pământ, din cari unul fênaţ celelalte patru de arat cu un venit anual de 65 fl.

3. Dela 12 familii câte o claie de grâu, claie de 30 snopi, computate în bani 37 fl.

4. Dela 41 familii socotiţi şi văduvii şi văduvele, 164 ferdele cucuruz nesfârmat mĕsură vechie, cari dau un venit anual de 74 fl.

5. Folosirea cimiteriului cu un venit anual de 5 fl.

6. Dela 25 familii prestarea de ajutoriu, drept clacă de lucru, amăsurat stărei parochienilor cu carul sau cu palma, care dau un venit anual de 20 fl.

7. Venitele stolari, preste tot computate aduc un venit anual de 30 fl.

Doritorii de a ocupa această parochie au de a-şi aşterne petiţiunile instruite conform disposiţiunilor „Statutului Organic" şi a „Regulamentului Congresual" la subscrisul oficiu protopresbiteral în terminul sus indicat. Concurenţii cari vor posede cunoscinţa limbei maghiare, vor fi preferiţi.

Sighişoara, 27 Ianuarie 1884.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al tractului Sighişorei.

În conţelegere cu comitetul parochial concerninte.

Demetriu Moldovan,
adm. ppresb.

Nr. 294. [670] 3—3

CONCURS.

Deoarece în urma concursului publicat în „Telegraful Român Nr. 85 şi următorii din 1883, la postul de capelan în parochia de classa III-a din Berghin cu fiilia Colibi cu venit anual de 200 fl. până la terminul prefipt n'a suplicat nici un individ cualificat; aşa terminul concursului supramenţionat se prolungesce până la finea lunei Februariu 1884.

Sebeş, în 4 Februarie 1884.

În conţelegere cu comitetul par.

Ioan Tipeiu,
protopresbiter.

Nr. 192. [669] 3—3

CONCURS.

Pentru indeplinirea postului vacant de protopresbiter în tractul Câmpenilor pe basa „Statutului organic", §. 63 combinat cu §. 23 punct 5 şi şi a „instrucţiunei" votate de sinodul archidiecesan la 13/25 Aprile 1877 Nro 191 §. 7 se publică prin aceasta concurs.

Fiitorul protopresbiter ca atare va fi totodată şi paroch în locul central al tractului, anume în Opidul Câmpeni.

Emolumentele impreunate cu acest post protopresbiteral sûnt: *a)* venitele ordinari protopresbiterali cari stau din ajutoriul de stat şi din tacsele, ce încurg pentru şedulele de cununiă, pentru visitarea comunelor tractuali, pentru procesele divorţiali şi pentru alte speciale funcţiuni protopresbiterali; *b)* venitele ordinari ale parochiei de clasa a II-a.

La postul acesta pot concurge bărbaţi apţi şi binemeritaţi pe terenul bisericesc şi scolar, în special aceia cari după o pregătire cel puţin cu 8 clase gimnasiale sau reale cu testimoniu de maturitate, au terminat studiile teologice la vre unul din institutele metropoliei noastre şi au susţinut cu succes bun esamenul rigoros de cualificaţiune; sau cari după pregătirea indicată mai sus au terminat studiile teologice la vre un institut ortodocs afară de metropolia noastră, dar apoi au depus esamenul de cualificaţiune înaintea comisiunei esaminătoare a consistoriului archidiecesan.

Pot însĕ concurge şi fără testimoniul de cualificaţiune profesorii de teologie şi preoţii hirotoniţi înainte de introducerea esamenelor de cualificaţiune, dacă în celelalte au cualificaţiunea prescrisă de mai sus.

În mod escepţional pot concurge şi fără prescrisa cualificaţiune gimnasială acei administratori protopresbiterali cari din privire la aplicabilitatea lor, la zelul şi acurateţa manifestată în administrarea protopresbiteratului vor avè dela consistoriul archidiecesan (plenar) speciala îndreptăţire la acest concurs.

Cei ce voesc a concurge la acest post au de aşi ascerne suplicele de concurs la Venerabilul consistoriu archidiecesan în Sibiiu în restimp *de 30 ḑile dela prima publicare* a acestui concurs în foaia „Telegraful Roman" alăturând câte o tabelă de cualificaţiune carea se conţină date esacte şi speciali în următoarele rubrici, numele caracterul (rangul bisericesc) şi locuinţa concurentului, anii etăţii, (anul, luna şi ḑiua nascerei,) studiile pregătitoare afară de cele teologice (anul, locul şi categoria acelora), esamenul de maturitate, doctorat şi altele, studiile pregătitoare teologice (anul şi locul acelora, şi esamenul de cualificaţiune), serviţiile de până acuma pe terenul bisericesc (timpul locul şi categoria acelora;) în fine cunoscinţa limbelor şi alte reflecsiuni.

Datele din această tabelă sûnt de a se întări ca documente cari sĕ se acludă în original, precum carte de botez, testimonii scolastice, maturitate testimonii teologice şi de cualificaţiune atestate de serviţii bisericesci şi eventualminte toate altfeliu de recomandări.

Câmpeni, în 13 Octobre 1883.

Comitetul protopresbiteral gr. or.

Preşedinte **Ioan Gall,** protoppresb. ca adm. prot.

Notariu **Nicolau Candrea,**

Nr. 59. [684] 2—3

EDICT.

Marina născută Nicolau Blidariu din Codlea, protopresbiteratul Branului de religiunea gr. or. a părăsit de 10 ani pe legiuitul ei bărbat Iosif Kurth din S. Sz.-György de biserica reformată, fără de a sĕ sci locul unde se află şi de mai trăesce, este prin aceasta citat, ca în termin de trei luni dela prima publicare a acestui edict sĕ se presenteze înaintea subsemnatului for matrimonial, căci la din contră, şi în absenţa ei se va pertracta şi decide procesul divorţial intentat asupră-i de cătră bărbatul ei.

Braşov, 2 Februariu 1884.

Scaunul protopresbiteral gr. or al tractului Branului ca for de I instanţă.

Nr. 90. [667] 3—3

EDICT.

Ioan Banciu din Sălişte protopresbiteratul Sĕliştei, care după o conveţuire scurtă a părăsit pe legiuita lui soţie Ana n. Nicolae Floruş tot din Sălişte pribegind în lume fără de a se scì ubicaţiunea lui, — în sensul încuviinţărei Preavenerabilului consistoriu archidiecesan dto 24 Ianuariu a. c. Nr. 5270 B. se citează prin aceasta ca în termin de *trei luni de ḑile* dela prima publicare a acestui edict sĕ se înfăţoşeze înaintea subscrisului for matrimonial, căci la din contră şi în absenţa lui se va pertracta şi decide procesul divorţial intentat de soţia lui.

Sĕlişte, 1 Februariu 1884.

Scaunul protopresbiteral gr. or. al tractului Săliştei ca for matrimonial de I instanţă.

Dr. Nicolau Maier,
protopresbiter.

Licitaţiune publică.

Se va ţinea Mercuri **22 Februarie (5 Martie a. c.)** la 9 oare înainte de ameaḑi în casa Nr. 24 strada Macelarilor spre vêndarea mai multor preţioase, precum: oroloage de aur, inele cu petri scumpe, şi mai multe alte argintării, remase de repausatul Domn **D. Andronic** pe lângă solvirea preţului în bani gata.

Sibiiu, 10/22 Februarie 1884.

Administraţiunea fundaţiunei Andronic. [676] 2—3

Demn de atenţiune!

EPILEPSIE

CONVULSIUNI (sgârciuri)
ŞI
BOLNAVI DE NERVI.

Află ajutoriu sigur prin metoda mea. Onorariu numai după ce se vor vedè resultatele. Tractament prin epistole, sute de indivi̇ḑi vindecaţi.

Profesor Dr. Albert.

Pentru deosebitele succese din partea societăţii scientifice franceze **distins** cu **medalia** cea mare de aur **clasa I-mă,**

[646] 6. Place du Trône, Paris. 8

„FURNICA"

cassă de economii în Făgăraş, societate pe acţiuni.

Domnii acţionari ai societăţii, „Furnica" cassă de economii în Făgăraş" sûnt provocaţi, ca în sensul §. 6. din statute, sĕ binevoeaseă a plăti a **patra rată** de **20**% asupra acţiunilor dlor, adecă câte **20 fiorini** de acţiune până cel mult în **30 Aprilie a. c.** la cassa societăţii în Făgăraş, sau la *„Albina" institut de credit şi de economii în Sibiiu,* sau la filiala acelui institut în *Braşov.*

Făgăraş, 31. Ianuariu 1884.

[661] 3—3 ***Direcţiunea.***

Zambach şi Gavora.

Fabrica de vestminte şi recuisite bisericesci

de rit catolic şi grec. [555] 20—30

în Budapesta, strada Vaţului, Váczi utcza Nr. 17.

Felon sau Odâjdii Albe, Stihare, Dalmatice, Baldachin, prapori. Toate feliurile de steaguri, şi pentru societăţi industriale (şi pentru pompieri) co-

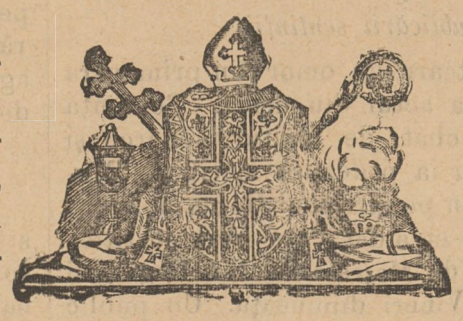

vor pe altariu, potiruri, pietohlebnica, cădelniţe, pacifical, candele de altar, policandre pentru biserici, ripide, chivot, cărţi de Evangelie etc.

Comande se efectuesc promt. — Obiectele, cari nu vor conveni, se vor schimba cu altele.

Redactor provisoriu: Mateiu Voileanu. **Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.**